

**Міністерство освіти і науки України
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Білоцерківський національний аграрний університет
Дебреценський університет (Угорщина)
Університет Афійон Косатепе (Туреччина)
Університет економіки в Бидгощі (Польща)
Інститут Конфуція Київського національного лінгвістичного університету
Університет Савуа-Мон Блан (Франція)
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Рівненський державний гуманітарний університет
Маріупольський державний університет
Криворізький державний педагогічний університет
Міжнародна перекладацька компанія Translatel
Федерація обмінів «Франція-Україна»
Бюро перекладів «АДМІРАЛ»**

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

**«Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні
в умовах сучасних освітніх реалій»**

21-22 березня 2024 року

Біла Церква – 2024

ЗЕЛІНСЬКА В.А., асистент кафедри іноземних мов

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Анотація. Розглянуто вплив цифрових технологій на процес вивчення іноземних мов, проаналізовано основні методи, які використовуються в сучасних умовах діджиталізації освітнього процесу в Україні.

Ключові слова: цифрові технології, інформатизація, діджиталізація, методи цифрового навчання, змішане навчання, електронне навчання, дистанційне навчання

Протягом останнього десятиліття діджиталізація формує загальну структуру освіти в усьому світі, привертаючи увагу практиків, дослідників і викладачів до таких питань, як електронне навчання та його значущість в умовах сучасного стрімкого розвитку цифрових процесів в освіті. За останні роки через епідемію Ковід-19 та повномасштабну війну в Україні, значно зросла роль дистанційної освіти, яка надає можливість доступу до навчання з будь якої точки світу і поєднує студентів та викладачів з різних країн. При цьому також зросла кількість цифрових засобів та ресурсів, що викладачі використовують для збільшення ефективності вивчення іноземних мов. Процес інформатизації стає невід'ємною частиною в багатьох сферах існування суспільства, і освіта в цьому питанні не виняток, адже заклади вищої освіти прагнуть надавати якісні освітні послуги і спрямовують свої зусилля на забезпечення інклюзивної та справедливої якісної освіти для всіх. Цифрові технології стали важливим інструментом для досягнення цієї мети. Ці технології продемонстрували потужний вплив на систему освіти.

Отже, електронні технології змінили парадигму всієї системи освіти. Вона є не лише постачальником знань, а й співтворцем інформації, наставником та оцінювачем. Технологічні вдосконалення в освіті полегшили життя студентам. Замість того, щоб використовувати ручку і папір, студенти сьогодні використовують різноманітне програмне забезпечення та інструменти для створення презентацій і проектів. У порівнянні зі стосом зошитів, планшет, до прикладу є відносно легким. На відміну від важкої книги, користуватися електронною книгою легше. Отож, і у викладанні іноземних мов, в тому числі в умовах дистанційної освіти цифрові технології відіграють одну з вирішальних ролей. Однак, щоб повністю реалізувати їхній потенціал і мати позитивний вплив на вивчення іноземних мов, вони повинні приносити додаткову педагогічну цінність у навчальну практику. Тому буде розглянуто способи, якими сучасні цифрові технології, зокрема включно з новими інструментами штучного інтелекту (ШІ), можуть бути використані у формальному навчальному середовищі для підвищення рівня володіння іноземною мовою та як можна допомогти вчителям скористатися перевагами цих інструментів.

Розвиток лінгвістичної компетенції, яка включає знання та навички, пов'язані з граматикою та лексикою, необхідний для читання, аудіювання, говоріння та письма іноземною мовою і є важливою основою викладання та вивчення іноземної мови. Її можна розвивати безпосередньо через викладання лінгвістичних форм або опосередковано через комунікативно-орієнтовані завдання, які розвивають лінгвістичні знання як побічний продукт. Що стосується прямого підходу, то дослідження з когнітивної науки та прикладної лінгвістики вказують на те, що заохочення студентів до відновлення знань з пам'яті є більш ефективним, ніж повторення. Тому різнорівневі словникові вікторини є більш ефективними, ніж заучування чи перечитування списків слів. Крім того, чергування різних типів завдань виявляється більш ефективним, ніж групування схожих, а зворотний зв'язок також може прискорити прогрес.[1] У цьому відношенні використання технологій у вивченні іноземних мов пройшло довгий шлях від початкового фокусу на тренуванні та повторенні. Сьогодні ігрові платформи та додатки можуть допомогти викладачам та студентам впроваджувати такі ефективні методи, як чергування та зворотний зв'язок. Вчителі можуть обирати з-поміж готових вікторин або створювати власні. Все частіше ці платформи використовують технології на основі штучного інтелекту, вікторини можуть адаптуватися до різних рівнів володіння іноземною мовою студентів і надавати персоналізований зворотний зв'язок, цілеспрямовану практику та закріплення на основі індивідуальних потреб студентів. Це означає, що окрім того, що вони є інструментом для роботи в класі, вони також можуть підтримувати самостійне навчання поза класом. Ігрові підходи виявилися корисними для розвитку лінгвістичних знань у короткостроковій та довгостроковій перспективі. Вони можуть позитивно впливати на розуміння, знижувати тривожність, підвищити мотивацію та сприяти взаємодії між учнями незалежно від віку чи рідної мови. До популярних інструментів, які застосовують такі підходи, належать Kahoot, Quizlet і Quizizz, а також додатки для вивчення мов, такі як Duolingo і Busuu. [3] Використання ресурсних технологій, таких як онлайн-словники, перекладачі чи граматичні коректори, також може сприяти розвитку лінгвістичних знань. Онлайн-словники можуть впливати на розширення словникового запасу і більш успішному використанню мови завдяки великій кількості контекстної інформації, яку вони надають, зокрема переклад першої мови, синоніми цільової мови та аудіофайли, що моделюють вимову. Більш того, за допомогою технологій, які допомагають аналізувати тексти, студенти можуть шукати конкретні слова та шаблони або витягувати словникові списки, які показують, як слова вживаються в різних контекстах. Сьогодні для багатьох студентів, які вивчають іноземні мови, такі інструменти вважаються невід'ємною частиною вивчення мови. Генеративний штучний інтелект на основі тексту може просунути ресурсні технології на крок далі, надаючи учням універсальні знання. Наприклад, ChatGPT [2] може надавати учням контекстуальні словникові визначення і дозволяти їм ставити додаткові запитання, в тому числі рідною мовою. Він також може генерувати зразки речень і додаткові значення, визначати частини мови, створювати словникові нотатки та пояснення слів і словосполучень, що супроводжують створені речення, і фраз, що

супроводжують згенерований текст. Таким чином, інструменти штучного інтелекту можуть допомогти вчителям у плануванні уроків, що відповідає широкому спектру навчальних цілей і рівню володіння учнями іноземною мовою. Під час комунікативного викладання мови студентам не просто надається можливість говорити іноземною мовою, але й отримувати підтримку для розвитку володіння мовою через розмовну комунікацію. Мовленнєва компетенція охоплює навички як продукування усного мовлення, так і мовленнєвої взаємодії, а також плавність, розбірливість і самокорекцію. Відеоконференції можуть сприяти різним типам взаємодії, які допомагають учням розвивати їхнє усне мовлення та розмовну мову. Найочевиднішим є заохочення учнів говорити один з одним за допомогою відеотехнологій, що дає їм більше часу для практики розмовних навичок, ніж на уроках віч-на-віч. Дослідження підкреслюють позитивний вплив віртуальних обмінів на функціональні, соціолінгвістичні, граматичні та стратегічні комунікативні компетенції, а також міжкультурні компетенції.

Існує кілька типів цифрових методів навчання, зокрема[4]:

Адаптивне навчання - це спосіб навчання, який контролюється і спрямовується штучним інтелектом. Адаптивне навчання розуміє рівень розуміння студента, його сильні та слабкі сторони на основі його відповідей на запитання. Потім воно забезпечує систематичну доставку контенту, який легко зрозуміти студентам.

Бейджинг та гейміфікація - це мотиваційний спосіб навчання, коли студент отримує цифрові бейджі за свої успіхи в навчанні. Стимул колективних бейджів підтримує мотивацію студентів до навчання.

Електронний підручник - електронний підручник є оновленою та сучасною версією традиційних підручників. Численні дослідження, проведені коледжами та іншими навчальними закладами, показали, що електронні підручники незабаром перевершать традиційні підручники. Електронні підручники кращі, тому що вони економічно вигідні, прості у використанні, не псується і їх дуже легко оновлювати, щоб йти в ногу з мінливими сценаріями.

Змішане навчання - це поєднання найкращих процесів онлайн і традиційних методів навчання. Тут викладачі навчають студента за допомогою онлайн-класів та зустрічаючись з ним в аудиторіях.

Онлайн-навчання - допомагає учням просуватися в навчанні за допомогою Інтернету. В онлайн-навчанні уроки здебільшого попередньо записуються, і учень може відвідувати лекції на вимогу.

До найбільш популярних методів цифрового навчання можна віднести: мікронавчання (Microlearning), гейміфікація (Gamification), соціальне навчання (Social Learning), самокероване навчання (Self-directed learning), платформи електронного навчання (E-Learning Platforms), змішане навчання (Blended Learning) [5]

Мікронавчання ґрунтується на коротких навчальних модулях, які фокусуються на конкретній темі або навичці. Характерною особливістю є те, що навчальний контент є легким для розуміння і може бути засвоєний швидко, що дозволяє працівникам гнучкіше організувати свій навчальний час. Поширені

формати включають відео, інфографіку, подкасти та вікторини. Гейміфікація - це метод, який інтегрує ігрові механізми в навчальний процес, щоб зробити навчання більш захоплюючим і цікавим. Мета - підвищити залученість студентів та покращити запам'ятовування матеріалу. Соціальне навчання - це метод, за допомогою якого працівники навчаються через взаємодію та співпрацю з іншими учнями та експертами, обмінюючись знаннями та досвідом один з одним. Звичайно, соціальне навчання може відбуватися не лише в режимі офлайн, у безпосередньому спілкуванні з колегами, але й на різних цифрових платформах, таких як соціальні мережі, онлайн-форуми чи платформи електронного навчання. Самокероване навчання - це метод, коли студенти можуть самі визначати швидкість свого навчального середовища. Це дозволяє адаптувати свій навчальний досвід до власних потреб та інтересів, що може мати мотивуючий ефект. Самокероване навчання може приймати різні цифрові форми, такі як відеокурси, електронні книги та подкасти. Платформи електронного навчання зазвичай пропонують широкий спектр цифрових навчальних матеріалів і ресурсів, які доступні учням у будь-який час і в будь-якому місці. Такі цифрові платформи можуть стати основою для різних форм навчання, таких як мікронавчання, соціальне навчання або самостійне навчання. Крім того, ці платформи ідеально підходять для компаній, які хочуть запропонувати широкий спектр програм навчання та розвитку, оскільки працівники можуть використовувати їх як універсальний інструмент для продовження освіти відповідно до власних навчальних потреб. Цей метод можна використовувати в різних формах, таких як вікторини, головоломки, симуляції або змагання. Системи винагород, такі як накопичення балів, отримання значків або досягнення рангів, можуть додатково мотивувати учнів.

Змішане навчання - це поєднання традиційного навчання в класі з цифровими методами навчання. Це гібридна форма навчання, яка дозволяє студентам скористатися як перевагами особистої взаємодії з тренерами та іншими студентами, так і перевагами цифрового навчання.

Отже, цифрові технології в освіті суттєво змінили методи викладання і навчання, запропонувавши безліч переваг, які можуть стати потужним доповненням до освітньої галузі. Інформатизація освітніх технологій може заощадити багато часу та енергії автоматизуючи або частково автоматизуючи повсякденні операції, такі як відстеження відвідуваності та моніторинг успішності. Студентів навчають, як використовувати технології відповідально і стратегічно, що може допомогти їм приймати рішення та розвивати самодисципліну. Технології в освіті можуть допомогти студентам підготуватися до навчання впродовж усього життя. Завдяки інструментам для створення цифрового контенту, які кастомізують викладання і навчання, студенти можуть навчатися у власному темпі. Методи та засоби цифрового навчання успішно імплементуються в процес навчання іноземних мов, щоб покращити цифрове навчальне середовище та успішність студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. A. M. Ronchi and A. M. Ronchi, "e-Learning: How Teaching and Training Methods Changed in the Last 20 Years," in e-Services, Springer International Publishing, 2019, pp. 69–113. https://doi.org/10.1007/978-3-030-01842-9_2
2. Koraishi, O. (2023), "Teaching English in the Age of AI: Embracing ChatGPT to Optimize EFL Materials and Assessment", Language Education & Technology, Vol. 3/1, pp. 55-72 (accessed on 31 October 2023).
3. Bahari, A. and J. Gholami (2022), "A Systematic review of current research on affordances and challenges of technology-assisted grammar learning", Computer Assisted Language Learning, Vol. 32/1, pp. 125-148.
4. Digital learning: types, technology and Methods of Teaching and Learning: веб-сайт. URL: <https://www.digitaled.in/blogs/digital-learning-types-technology-and-methods-of-teaching-and-learning/> (дата звернення 10.03.2024)
5. E-Learning: 6 Effective Methods for Digital Learning Explained: веб-сайт. URL: <https://masterplan.com/en-blog/e-learning-6-effective-methods-for-digital-learning-explained> (дата звернення 10.03.2024)

UDC 378.062:364

VUKOLOVA K.V., PhD in Linguistics, Associated Professor, Associated Professor of Roman and Germanic Philology and Translation
Bila Tserkva National Agrarian University, Bila Tserkva, Ukraine

DEVELOPMENT OF ONLINE COURSES AS A KEY ELEMENT OF PHILOLOGICAL EDUCATION TRANSFORMATION THROUGH THE PRISM OF TEACHER-PHILOLOGIST ADAPTATION

Abstract. The article deals with the aspects of using online courses in the process of teaching pedagogical and philological activity. The pedagogical map (pedagogical portrait) of the teacher of native and foreign languages is conceptualized for the implementation of teaching technology with the help of online courses: a combination of classical and innovative pedagogical and technological concepts (approaches); building the concept of interaction between the teacher (educator) and the learner (student), respectively; professional and methodological support of the teacher with the necessary pedagogical and communicative skills; the mutual motivational component of the teacher as an online educational service provider and learner (student) as an online educational service recipient.

Keywords: online courses, teaching a foreign language, pedagogical competence, distance learning technology, information technologies.

Digitalization and technologization of the world space are being integrated into all spheres of daily life, and education, both formal and optional, is not an exception. Online learning has several advantages over the acquisition of knowledge in the off-line mode: saving time, objectivity, simplified architecture of classes, and digital support in educational and academic applications (Moodle, Google Classroom, Zoom, etc.) to reinforce the material processed.

Studying native and foreign languages is an essential element of formal and optional education, so qualifying indicators of online teaching courses are in demand at

Товт І. С., Мельник А. Ю. Дистанційне навчання: проблеми, пошуки, виклики.....	164
Санченко Д.Є., Рассомахіна О.А. До питання про кластеризацію психічного здоров'я в сучасній освіті.....	167
Зелінська В.А. Роль цифрових технологій у підвищенні ефективності вивчення іноземних мов.....	169
Vukolova K.V. Development of online courses as a key element of philologilan education transformation through the prism of teacher-philologist adaptation.....	173
Линова Ю.Ю., Луценко О.І. Digital services to develop the communicative competence of participants in the educational process in foreign language classes.....	175
Грек І.М. Проблема формування соціокультурної компетентності у перекладачів під час дистанційного навчання.....	177
Яненко Л.П., Юрчук Л.В. Проблеми використання нових комп'ютерних технологій для дистанційної освіти.....	179
Ткаченко О. В., Бондар О. С. Візуалізація інформації – важливий елемент сучасної освіти	182
Нежива О.М. Діджиталізація освітнього процесу на заняттях іноземної мови.....	184
Сидоренко Ю. В. Використання інтерактивного навчання для розвитку «Soft Skills».....	186
Дорошенко І.В. Переваги та недоліки дистанційного навчання в Україні в умовах війни.....	189
Musiichuk S.M., Hrytsyna A.V. Éducation à distance: les défis d'aujourd'hui.....	192
Аргат Я.П. Переваги і недоліки дистанційного навчання.....	194